Statsforvalteren i Trøndelag
Trööndelagen Staatehaaltoje

Vår dato: 26.04.2022
Vår ref: 2022/4285
Deres dato: 14.03.2022
Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hilde Ely-Aastrup, 74168074

Geir Olav Røst
Tautervegen 474
7633 FROSTA

Tillatelse til bruk av beitefrøblanding i Skagbukta - Tautra naturreservat

Vi viser til mottatt søknad per epost 14.03.2022 om bruk av beitefrøblanding innen A-området i Skagbukta, Tautra naturreservat. Vi viser også til kommunikasjon om tiltaket per e-post 16.03. og 22.03.2022.

Vedtak
Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 har Statsforvalteren i Trøndelag gjort følgende vedtak om dispensasjon fra bestemmelse i forskrift om fredning for Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde, Frosta kommune, fastsatt ved Kronprinsreg.res. av 19. desember 2003:

Forpakter av gården Tautra Søndre gis dispensasjon fra bestemmelsene i verneforskriften § 3 pkt 1 og 4, til utsåing av beitefrøblanding i strandsonen i Skagbukta innen A-området ved bruk av motorisert kjøretøy, gjeldende fra dagens dato til og med ut mai 2022.

Vilkår

- *Frøblandingen skal bestå av norsk-produserte frø, av artene timotei, engsvingel, engrapp, fl. raigras, rød- og hvitkløver.*
- *Det skal kun sås der det i dag er åpen jord i Skagbukta, og ikke der det fortsatt finnes stedegne strandengarter.*

Søknaden
Det vises til at det i vinter har vært mye nedbør som regn, noe som har ført til en del kjørespor og ødelagt vegetasjon mellom Sørtrøa og sjøen. Det søkes derfor om å jevne ut spor og så i med beitefrøblanding.

Verneformål og områdebeskrivelse
«*Formålet med fredningen er å bevare et viktig artsrikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området*» (Jf. verneforskriften § 2). Tautra med Svaet fikk Ramsarstatus i 1985. En forvaltningsplan er under utarbeidelse. Vegetasjonen i søndre del av Tautra, utenom på det omsøkte arealet, er artsrik og verdifull blant annet med rike forekomster av norsk timian som står som truet (VU) i Norsk rødliste for arter 2021.

Hjemmelsgrunnlag
Tautra ble vernet i 1984. Dagens forskrift ble fastsatt ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003, men opprinnelig ordlyd fra 1984 ble i all hovedsak videreført. Siden den gang er det gjort enkelte mindre endringer i forskriften, som for eksempel tidligere start på ferdselsforbudsperioden i naturreservatet og fuglefredningsområde.

Det omsøkte arealet for tilsåing ved bruk av beitefrøblanding ligger delvis i A-området som er naturreservat med bestemmelsen om at «*All vegetasjon på land og i vann er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Nye plantearter må ikke innføres.*.», jf § 3 pkt 1. Ifølge § 3 pkt 3 «*må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, … Opplistingen er ikke uttømmende*.» Ifølge § 3 punkt 4 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt,…*»

Ifølge § 6 pkt 2 er bestemmelsene i § 3 ikke til hinder for «*Tradisjonell slått og beiting, ….*»

De artene som inngår i frøblandingen er hjemmehørende arter i norsk natur (timotei, engsvingel, engrapp, fl. raigras, rød- og hvitkløver), men dette er utvalgte varianter av artene fra andre steder i landet. Vi vurderer dem derfor som «nye arter» og behandler dette som en søknad som må gis dispensasjon fra bestemmelser i verneforskriften, § 3 punkt 1.

Søknaden må behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen, naturmangfoldloven av 19.06.2009 (nml) § 48 som erstatter § 8 i verneforskriften for Tautra. Vilkårene som må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon, er iht nml § 48 som følger: «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, …*»

Ifølge naturmangfoldloven (nml) § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved vurderingen av omsøkte tiltak.

Statsforvalterens vurdering
Ifølge nml § 7 skal prinsippene i nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger som berører naturmangfold.

Figur: Vegetasjonen i Skagbukta (blått areal) er betegnet som «Eng-liknende oppdyrket mark» i NiN-kartleggingen, 2016.

Strandsonen i Skagbukta (se figur) brukes mye av storfeet på gården hele året. Dyrene søker seg gjerne hit til dette åpne men lune område, nær gårdshusene. Om vinteren tilleggsfôres storfeet i Skagbukta (noe det ble gitt 5-årig tillatelse til ifølge vedtak av 01.02.2018) og utkjøring av fôr kan ha bidratt til kjørespor. Men dette er også det punktet dyrene krysser ved forflytning mellom Skaget og Storholmen/ Litjholmen/ Raudammen mm. Jorda her blir fort opptråkket og om sommeren består vegetasjonen stort sett av noen få «ugrasarter». Verdifulle strandengområder i nærheten av Skagbukta finnes på Skaget, sørvest for Skagbukta. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8 vurderer vi som tilstrekkelig for å fatte vedtak i denne saken, og vi ser derfor bort fra føre- var-prinsippet, nml § 9.

Mellom blått areal (i figur) og fjorden er naturtypen i NiN kalt «Grus- og steindominert strand og strandlinje». Skillet mellom A- og C-området (dyrefredningsområdet) går mellom rød/rødbrunt felt og lys grønt. Dermed inngår noe av arealet som er opptråkket av storfe i naturreservatet. Siden enga i Skagbukta vil brukes til beite utover sommeren, vil de tilsådde artene ikke rekke å sette modne frø som spres videre til botanisk verdifulle områder utover Skaget. Artene er flerårige og kan «spres» ved hjelp av røttene, men med lang avstand til strandengvegetasjon og stadige forstyrrelser av tråkk, vurderer vi risikoen for uheldig spredning som liten. Belastningen på dette opprinnelige strandengområdet har vært stort på grunn av intensiv beitebruk gjennom mange år. Bidraget fra dette tiltaket til den samlede belastingen på økosystemet, som skal vurderes i henhold til nml § 10, regner vi til å være relativt liten.

Tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ifølge nml § 11, et prinsipp som vi vurderer til å være lite relevant for dette tiltaket siden det omsøkte arealet ikke lenger har verdi som strandeng. Vi mener at miljøverdiene utenfor Skagbukta ikke vil forringes så lenge vilkårene i vedtaket følges opp. Utsåing av beitefrø skjer i dag ved hjelp av traktor, og av samme årsak som nevnt under nml § 11 (over), regner vi ikke med at motorisert ferdsel ved tilsåing påfører skade på naturmangfold på dette arealet. Vi vurderer derfor kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, ifølge nml § 12, til å bli oppfylt.

Statsforvalteren i Trøndelag finner å kunne gi dispensasjon til tiltaket som vi vurderer til ikke å stride mot vernevedtakets formål og ikke til å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

Klageadgang
Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens Kap. VI. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Trøndelag, innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Hilde Ely-Aastrup
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Frosta kommune Fånesvegen 1 7633 FROSTA
SNO lokalt